

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

TSJC.- 0000189/2018
ORIGEN: 3000355/2015 - 00
NIG: 5300542120150007433

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de setembre del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIERE i M.I. Sr. Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit de data 25-9-2015, la Sra. M.C.A va formular demanda, en judici civil, pel procediment laboral, contra la Sra. M.M.S.R sol·licitant es dictés Sentència condemnant aquesta darrera al pagament de 42.259,94.- € majorada dels interessos legals pertinents juntament amb les costes processals, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador. Sol·licitava alhora que l'esmentat import fos declarat i cotitzat prop de la CASS, íntegrament a expenses de la demandada. Finalment demanava que es condemnés la Sra. M.M.S.R a la correcte i deguda cotització a la CASS dels 250.- € mensuals nets a comptar del setembre de 2010 i fins a la present i els 150.- € nets pagats el 22-12-2010 en concepte d'hores extraordinàries tot a càrrec de la demandada.

II.- El dia 21-10-2015, la representació processal de la Sra. M.M.S.R contestava la demanda articulada de contrari, oposant-se a les pretensions de la part actora, sol·licitant es dictés Sentència desestimant la demanda de l'actora, fent expressa condemna en costes a la contrapart incloent-hi els honoraris d'advocat i procurador.

III.- Una volta practicades les proves i evacuat el tràmit de conclusions, per Sentència de data 18-4-2018, l'Hble. Batlle decidia:

“Que desestimant íntegrament la demanda principal interposada per la Sra. M.C.A contra la Sra. M.M.S.R, ha d'absoldre i absol lliurement a la darrera de tots i cadascun dels pediments efectuats de contrari, amb imposició d'eles costes processals d'aquesta instància segons s'ha determinat en el darrer considerant”.

IV.- Contra aquesta resolució ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal de la Sra. M.C.A demanant es dictés Sentència disposant la seva revocació i que estimi en tots els seus termes la demanda formulada per aquesta part.

La representació processal de la Sra. M.M.S.R interessa la desestimació del recurs interposat amb íntegre confirmació de la decisió recorreguda el tot amb imposició a la recurrent de les costes d'aquesta alçada.

V.- Per Aute de 17-7-2018 es decidia donar lloc a la pretensió probatòria sol·licitada per la part recurrent en el sentit que s'incloguessin en autes els documents adjuntats al recurs, tot concedint a la part recorreguda el termini de 5 dies per a que es pronunciés en relació a la mateixa, el que ha fet mitjançant escrit de 26-7-2018.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- Són fets admesos per ambdues parts litigants els següents: el dia 1-10-1991, la Sra. M.C.A iniciava una prestació laboral per compte de C.T,S.L., tractant-se d'una mercantil familiar participada pels quatre germans S.R.. Posteriorment, el dia 19-12-2008, la Sra. M.C.A comunicava al President de l'esmentada societat (foli 30) el desistiment de la relació laboral, atorgant el preavís legal, proposant no obstant que el mateix es reduís fins a finals de desembre del 2008. El gener del 2009, la Sra. M.C.A era donada d'alta prop de la CASS per compte de la societat O.V.P, SLU i el mes següent (febrer del 2009) passava a figurar com a treballadora per compte de la Sra. M.M.S.R, desenvolupant una prestació laboral fins que el 30-7-2015, la Sra. M.M.S.R. comunica que el 31-8-2015 cessaria la seva activitat professional per motiu de jubilació de tal manera que a comptar de la data esmentada, la relació laboral entre les parts s'extingiria. S'admet també que el dia 24-8-2011, la demandant iniciava un període de baixa laboral que es va perllongar fins el dia 22-9-2015, en què en definitiva es va extingir el contracte de treball.

En el seu escrit rector, la Sra. M.C.A sostenia en essència que a efectes de determinar l'antiguitat de la seva relació laboral, no tant sols es podia prendre en consideració el període en que havia estat donada d'alta prop de la CASS per compte de la Sra. M.M.S.R. sinó que aquesta havia de comprendre també el període durant el qual va treballar per compte de C.T,S.L., doncs en definitiva el desistiment que havia signat el mes de desembre del 2008 va intervenir per raó de les pressions a que tant la Sra. M.M.S.R, com el seu espòs (Sr. T), la varen sotmetre, afegint en tot cas que tant abans com després les condicions de treball, lloc i salari foren les mateixes. Altrament referia que malgrat les aparences externes creades,

l'empresari en la relació laboral mantinguda, no era exclusivament la Sra. SANSA, sinó que en realitat aquest rol era assumit per part de tots els arquitectes que integraven el despatx d'arquitectura: la Sra. M.M.S.R., el seu espòs Sr. T. i llur filla M.T. Indicava que en aquesta eventualitat, la jubilació de la Sra. M.M.S.R. no permetia extingir el seu contracte de treball doncs en definitiva el negoci d'arquitectura pel qual treballava continuava la seva activitat, i de fet alguns dels projectes en que havia participat continuaven desenvolupant-se i llur direcció era assumida pels restants arquitectes del despatx. En conseqüència afirmava que en realitat havia estat acomiadada de forma indeguda el que li donava dret a obtenir la indemnització prevista en l'art. 98 del CRL.

D'altra part indicava que el seu salari mai havia resultat totalment declarat prop de la CASS, de tal manera que els assentaments que figuren en l'extracte de punts de vellesa de la CASS eren no tant sols inferiors al seu salari real sinó que tampoc contemplava les hores extraordinàries que li eren retribuïdes en efectiu. En tot cas mantenia que el seu salari mensual era de 1.700.- €, a partir de quina circumstància la indemnització a percebre es situava en 42.003.- €, romanent pendents de pagament la suma d'altres 65,28.- € en concepte de vacances no realitzades, i 191,66.- € en concepte de complement de salari del mes d'agost del 2015.

La representació processal de la Sra. M.M.S.R. s'oposava a la demanda negant l'aparell argumental fàctic de la contrapart. En aquest sentit mantenia que la relació laboral entre les parts s'havia iniciat el 2-1-2009, sense que la mateixa tingués cap mena de relació amb el contracte de treball previ que havia existit amb C.T,S.L.. Al respecte de la figura de l'empresari, insistia en que aquest rol incumbia exclusivament en la Sra. M.M.S.R. sense que les relacions inevitables que mantenia amb el seu espòs i filla per raó de la proximitat entre despatxos poguessin oposar-se a la seva representada, especialment quan la seva activitat professional sempre havia estat

independent de la del seu espòs i filla. Al respecte del salari negava que mai l'actora hagués percebut cap sobresou i que en tot cas, els seus emoluments es cenyien a l'import declarat en cada moment. En relació als ingressos en efectiu que figuraven en el seu compte bancari, relatava que la Sra. M.C.A desenvolupava de manera simultània altre activitat per compte d'un tercer (el Sr. J.B.) el que els podia explicar, si bé admetia que en alguna ocasió se li podia haver satisfet alguna gratificació extraordinària que en atenció al seu caràcter ocasional no formava part del seu salari. Pel que es referia a la jubilació de la Sra. M.M.S.R. indicava que la mateixa havia comportat la baixa del negoci D.A. M.M.S.R de tal manera que era impossible que la demandant hi continués treballant. Finalment referia que els càlculs realitzats en la quitança esdevenien ajustats a dret.

La Sentència dictada, desestima íntegrament les pretensions de la Sra. M.C.A i alhora li imposa el pagament de les costes processals causades amb fonament als arguments següents. En primer lloc situa l'antiguitat de la treballadora al 2-1-2009, que correspon al moment en que la prestació laboral passa a ser desenvolupada segons els butlletins de salari per compte de la Sra. M.M.S.R., rebutjant per tant que aquesta compregui el període de temps durant el qual va treballar per compte de la mercantil C.T,S.L.. En aquest sentit recorda que la treballadora el dia 19-12-2008 havia redactat una carta de desistiment sense que mai, fins a la demanda, l'hagués impugnat. Afegia que les pressions que s'imputaven a la contrapart per tal de què intervingués l'esmentat document no resultaven el més mínimament provades, de tal manera que ara la Sra. M.C.A es trobava vinculada pels seus propis actes. Pel que respecta a la categoria professional de la demandant i a la identitat del patró, es raonava que la prova practicada portava a considerar que tot al llarg de la relació laboral la demandant havia desenvolupat exclusivament tasques pròpies a les d'una administrativa i assistent d'arquitecte, sense que en cap moment es pogués considerar que concorregués cap mena de confusió al respecte de la identitat del seu real

patró. Quant a les condicions en que intervenia l'extinció del contracte de treball en el decurs de l'any 2015, considerava que aquella simulació que en la demanda es pretenia no resultava degudament acreditada. Pel contrari, considerava que la Sra. M.M.S.R. s'havia realment jubilat sense que des d'aquella data hagi desenvolupat cap mena d'activitat professional. Finalment pel que es referia a les pretensions articulades al respecte del salari, vacances i cotitzacions a la CASS, també resultaven rebutjades.

La part recurrent s'alça contra aquesta decisió amb fonament als greuges que seguidament s'exposen.

II.- En primer lloc, sosté que la Sentència dictada pel Tribunal unipersonal "a quo" resultava partidista i arbitrària i es limitava a seguir literalment els arguments de la contrapart, rebutjant les pretensions que en la demanda s'articulaven per considerar que aquestes no es trobarien acreditades. Sosté no obstant que concorrien un cúmul d'elements de prova i d'indicis que necessàriament portaven a considerar que l'antiguitat relativa a la prestació laboral examinada havia d'incloure el període en que va treballar per compte de C.T,S.L. i remuntar-se per tant a l'any 1991. En aquest sentit discrepa de la Sentència recorreguda en relació a les afirmacions que efectua sobre la carta de desistiment de desembre del 2018, doncs sols admetia haver-la signat, però en cap moment havia admès que la seva voluntat fos la de desistir del contracte de treball, i en tot cas ja en la demanda s'exposava que l'havia signat a causa de l'estat de necessitat econòmica en que es trobava atès que se li havia assegurat que mantindria la seva feina afegint en tot cas que, es tractava d'un frau organitzat per la Sra. SANSA de tal manera que el document de renúncia signat en el seu dia no podia tenir cap eficàcia.

Altrament afirma que la Sentència dictada en la instància esmerçava un gran esforç per tal de negar que la demandant pogués ser arquitecta, però

malgrat insistir que les proves practicades així ho corroboraven, referia que aquest fet en definitiva no tenia cap rellevància per a la resolució del present litigi.

Indicava així mateix que l'Hble. Batlle també descartava aquella confusió subjectiva que en la demanda s'invocava segons la qual, la recurrent rebia instruccions indistintament dels Srs. S i T (pare i filla), i fonamenta la conclusió que assolía en la declaració testifical d'aquests sense però tenir en consideració que els mateixos esdevenien persones interessades en el resultat del present litigi tot i descartant el resultat d'altres mitjans de prova que ho confirmaven que resultaven més imparcials i objectius.

Referia alhora que el fet que la Sra. M.M.S.R s'hagués pogut jubilar resultava intrascendent a partir del moment en que la Sra. M.C.A rebia instruccions d'altres persones i treballava en benefici d'aquestes sense que es pogués oblidar que la mateixa efectuava per compte dels mateixos tasques diverses a les del ram de l'arquitectura a pròpiament parlar. En tot cas ressaltava que en període de proves s'havia acreditat que malgrat haver-se acollit al règim de jubilació, la Sra. M.M.S.R continuava donada d'alta com autònoma.

Discrepa també de la Sentència dictada en l'apartat relatiu a la anàlisi del salari real de la treballadora, sostenint que dels elements de prova obrant en les actuacions se n'extreia que aquest comprenia a banda de la suma que figurava declarada a la CASS la quantitat mensual de 250.- €, atesa la periodicitat amb que la mateixa era rebuda.

III.- Per a resoldre el recurs interposat, esdevé transcendental determinar les diferents vicissituds que la relació laboral de la Sra. M.C.A ha conegut, per tal de determinar la incidència que aquestes han pogut tenir en

relació a la concreta prestació laboral que s'examina.

L'any 1991 la Sra. M.C.A iniciava una prestació laboral per compte de la mercantil C.T,S.L. domiciliada aquesta a l'adreça C/ XX d'Andorra la Vella i telèfon XXXXX (vegi's en aquet sentit la sol·licitud d'autorització de treball de l'actora i posteriors renovacions obrant en els folis 182 i ss). Aquesta societat, segons s'extreu de la Diligència judicial obrant en el foli 287, no ha ostentat la titularitat de cap comerç però no obstant, apareix prop dels registres de la CASS com a declarant de diferents prestacions laborals entre les quals aquella desenvolupada per la demandant, però també pel Sr. A.T.C. -en el període comprès entre els dies 14-1-1987 i 31-1-2009 (foli 314)- i la Sra. M.M.S.R -pel període anant del 1-2-2005 fins el 30-1-2009 (foli 315)-, tractant-se aquests darrers de l'espòs i filla respectivament de la Sra. M.M.S.R, amb el benentès que tots ells són arquitectes superiors de professió.

Resulta també de les actuacions practicades que el dia 1-2-2009, tant la Sra. M.C.A com la Sra. T.S (cfr. Certificació de la CASS obrant en el dors del foli 17 i folis 315), passen a figurar com assalariades de la Sra. M.M.S.R i el Sr. A.T inicia una activitat per compte propi (foli 314). Malgrat aquesta circumstància però, les prestacions laborals i/o professionals de tots tres es desenvolupen en el mateix despatx ubicat al C/ XXX d'Andorra la Vella (així ho certifica per als Srs. T., el secretari del Col·legi Oficial d'Arquitectes d'Andorra -foli 332-), sense que es pugui perdre de perspectiva que aquesta coincideix amb aquella en que constava la societat C.T,S.L. i en que la Sra. M.C.A ha treballat des del 1991.

Des de la perspectiva de la retribució percebuda per l'actora, s'extreu de les actuacions practicades que com a mínim des de l'any 2007 i fins al gener del 2009 (ha de recordar-se que la carta de desistiment presentada al legal representant de C.T,S.L. és del desembre del 2008) els pagaments de

la nòmina, quan intervenien a través de xec, ho eren amb origen d'un compte titularitat de la Sra. M.M.S.R (vegi's en aquest sentit la certificació emesa per C.A, SA, folis 320 i ss), que signava en general la Sra. M.M.S.R i ocasionalment el propi Sr. T. (vegi's en aquest sentit la testifical d'aquest darrer en que admet l'autoria de la signatures i lletra figurant en els xecs, foli 407 en relació al foli 163 pregunta 13). Tampoc es pot obviar que l'actora ha incorporat còpia de xecs corresponents a alguna nòmina dels anys 1998 i 1999 (folis 24 i ss) la titularitat del compte emissor corresponent al negoci MAC S titularitat de la demandada i que els mesos de maig i juny del 2015, la Sra. M.M.S.R lliurava sengles xecs al portador a la demandant amb origen a un compte particular propi per imports de 250.- € cadascun d'ells.

Pel que es refereix a la concreta prestació realitzada per la Sra. M.C.A, la Sra. M.M.S.R, en la seva contesta, el seu espòs i filla (en les testificals practicades) han sostingut al llarg del procediment que la prestació laboral que la primera desenvolupava era per compte exclusiu de la demandada, i si bé admetien que en alguna ocasió puntual la mateixa podia haver col·laborat amb els altres arquitectes, era conseqüència d'una instrucció expressa i per compte de la Sra. M.M.S.R Si s'examina amb deteniment la globalitat dels mitjans de prova practicats i es valoren de conformitat amb el paràmetre de la sana crítica, la conclusió que assolim resulta però diversa.

En efecte, obren en autes actes de reunions d'obra (folis 32 i ss) en que pot observar-se com la Sra. M.C.A intervé com a assistent tant de la direcció facultativa, com del representant de la propietat, malgrat aquesta funció en el procés de direcció d'obra recaigués en el Sr. T. i no en la Sra. M.M.S.R (cfr. folis 32 i ss en les obres aparcament X, Edifici YYY). S'observa també com la Sra. M.C.A ha pogut gestionar altes i baixes prop de FEDA (folis 40 i ss) per compte de la Sra. M.M.S.R, com per clients dels despatx T (Sr. F.J.L.G, A, SL). En la mateixa línia existeixen diferents correus electrònics adreçats a l'adreça desp.xxx@gmail.com en relació a tasques

pròpies del Sr. T al respecte dels quals la Sra. M.C.A podia demanar informació (en general pressupostos d'obra) però també rectificacions sobre determinats pressupostos que havien estat realitzats (concretament al respecte de la identitat de l'arquitecte), reunions amb clients (....) -folis 44 i ss-.

Especialment il·lustratives resulten ser les testificals practicades en les actuacions. Aquestes han intervingut prop d'industrials que han tingut relació amb la demandant i el despatx T o clients del despatx d'arquitectura (A); prop de persones que han pogut tenir una relació professional amb la Sra. M.C.A en el despatx d'arquitectura de constant referència (B) i finalment en persones que mantenen un vincle d'amistat profund amb la demandant (C).

A.- Al respecte del primer grup de testimonis, el Sr. C.R.S(folis 413/169), electricista, ha indicat haver treballat per compte del matrimoni S-T; que la Sra. M.C.A havia treballat per C.T,S.L. i posteriorment per la Sra. M.M.S.R , actuant però sempre en representació del Sr. T malgrat no pugui precisar si la seva prestació ho era en qualitat d'arquitecta. En tot cas indicava que el canvi subjectiu en la figura de l'empresari no havia comportat cap modificació en la prestació realitzada per la Sra. M.C.A.

La Sra. S.G.V. (folis 170/415) indicava haver encarregat un treball per compte de la comunitat de propietaris al Sr. T però que tots els treballs necessaris varen ser realitzats per la Sra. M.C.A.

El Sr. F.R.C. (folis 171/417), serraller, ha reconegut que el Sr. T li havia demanat la realització d'un pressupost per una obra connexa a l'hotel Andorra Centre, però que tota la contractació i els amidaments havien estat realitzats per la demandant.

El Sr. E.V.C. (folis 179/425), constructor, sostenia haver participat en

la realització de treballs propietat de la Sra. M.M.S.R i pels quals el Sr. T. intervenia com a direcció facultativa. En aquestes obres, la Sra. M.C.A assistia a les reunions prenent apunts.

El Sr. J.A. (folis 268/430), testimoni proposat per la part defenent de tal manera que la seva imparcialitat no pot ser qüestionada, ha admès que en les converses telefòniques que havia pogut tenir amb la Sra. M.C.A sempre l'havia relacionada amb el Sr. T doncs en definitiva era la persona a qui traslladava els pressupostos que havia realitzat per compte d'aquest.

B.- La Sra. M.S.R. (folis 177/458) indicava haver treballat amb la demandant en el despatx d'arquitectura durant 1,5 anys als voltants del 2009 en qualitat d'administrativa. Referia que sempre havia considerat que el seu patró era el Sr. T. doncs va ser la persona que li oferí la feina, li exposà les condicions laborals i la va contractar verbalment. Afegia que aquesta era la persona que en tot moment li donava les instruccions per a la realització de la seva comesa professional, si bé admetia que també atenia a les instruccions de la Sra. M.M.S.R, indicava que aquestes intervenien de manera telefònica doncs la seva presència física al despatx era molt ocasional. Afegia aquesta testimoni que una volta va desistir de la relació laboral que mantenia, s'adonà que prop de la CASS es trobava assegurada per compte de la Sra. M.M.S.R i que no se li cotitzava la totalitat del seu salari. Finalment referia que la Sra. M.C.A desenvolupava tot un seguit de tasques per comptes del matrimoni S-T alienes a l'activitat del despatx com gestions de caire personal, buscar i recollir el Sr. T. al seu domicili amb el vehicle propi, anar a comprar medicaments o menjar per aquest o fins i tot anar-li a rentar el vehicle.

La Sra. A.M.M. (foli 174/423) va treballar pel Sr. T durant uns mesos del 1994. La mateixa indicava que el salari que li era cotitzat era inferior al que corresponia i que a requeriment de la Sra. M.M.S.R, havia d'anar a

recollir les filles del matrimoni a la parada de bus i fer les compres.

C.- Finalment, els Srs. B.O.D.K (folis 172/419), E.M.K. (folis 173/421), a qui els uneix una relació d'amistat amb la part demandant han pogut confirmar que malgrat la relació laboral d'autes intervingués per compte de la Sra. M.M.S.R, en realitat la Sra., M.C.A gestionava les obres que es podien haver delegat al matrimoni S-T.

El Sr. J.R.C.(folis 175/455) admetia haver assistit a una conversa entre la demandant i la seva esposa avui difunta i que era inspectora de la CASS, en que la primera es queixava del fet que no se li cotitzava la totalitat del seu salari.

Malgrat les precisions realitzades per aquests darrers testimonis hagin de ser valorades amb molta cautela en atenció a la relació d'amistat estreta que els uneix amb l'actora, en el present supòsit les indicacions que han realitzat han de ser valorades a partir del moment en que aquestes es veuen recolzades pels restants mitjans de prova que acaben de ser descrits.

IV.- Aquesta Sala ha pogut precisar (TSJC-43/2017) “(…) de conformitat amb els articles 5 i 8 del Codi de Relacions Laborals, existeix un contracte de treball quan una persona es compromet a prestar personalment un treball per compte d'una altre persona, dins el seu àmbit d'organització i sota la seva direcció, mitjançant una remuneració de qualsevol naturalesa, anomenada salari.

Tal relació suposa un vincle de subordinació o de dependència entre l'assalariat i l'empresa, i aquest vincle es caracteritza per l'execució d'un treball assalariat sota l'autoritat d'un empresari, qui organitza el servei en el marc del qual l'empleat treballa, i que té el poder de donar ordres i directrius, de controlar-ne l'execució i de sancionar els mancaments.

És aquesta relació de poder que determina l'aplicació del dret laboral i que fins i tot justifica la seva existència. També permet diferenciar la situació d'assalariat d'altres situacions on una persona presta uns serveis professionals percebent una remuneració”.

En el concret supòsit que s'examina hem de concloure que, amb independència de la concreta aparença formal creada al respecte de la figura de l'empresària, la Sra. M.C.A desenvolupava la seva activitat pel despatx d'arquitectura que integraven inicialment el matrimoni S-T i al qual posteriorment es va adherir la seva filla M.T, i a tal efecte seguia les instruccions i treballava per qualsevol d'ells. En aquesta eventualitat, la jubilació de la Sra. M.M.S.R no li permetia extingir el contracte de treball a l'empara de les previsions de l'art. 89.d) del Codi de Relacions Laborals doncs en definitiva, la seva jubilació no ha comportat el tancament del despatx d'a T pel qual la demandant treballava, i el fet de que el negoci "D A M.M.S.R" pugui haver-se donat de baixa resulta irrellevant a partir del moment en que la prestació efectiva realitzada no era per compte exclusiu d'aquest.

A partir del moment en que la Resolució recorreguda considera que la relació laboral de la Sra. M.C.A intervenia exclusivament amb la Sra. M.M.S.R fonamentant-se essencialment en la versió de la Sra. M.M.S.R i en les declaracions del seu espòs i filla, no ha efectuat una valoració adequada dels mitjans de prova obrant en les actuacions. En conseqüència el recurs d'apel·lació interposat haurà de prosperar de tal manera que escaurà reconèixer el dret a la treballadora a obtenir la indemnització resultant de l'article 98 del Codi de Relacions Laborals.

V.- La segona qüestió que ha de ser resolta és la relativa a l'antiguitat de la relació laboral, en atenció a les indicacions que hem pogut realitzar en el I Fonament de Dret de la present Resolució.

Malgrat la Sra. M.C.A pogués desistir formalment de la relació laboral que mantenia amb C.T,S.L. a finals del 2008, dels diferents mitjans de prova practicats i que han estat transcrits en l'anterior apartat, s'extreu que en

realitat la prestació laboral que la mateixa ha desenvolupat ha estat sempre la mateixa i que aquesta ha estat la pròpia a la d'assistenta del despatx professional dels arquitectes que integren el despatx T.

En aquest sentit destacarem que l'espai físic en que la prestació s'ha desenvolupat ha estat sempre el mateix (C/ XXX); que els testimonis que han treballat per aquest despatx en el règim anterior com en el posterior han indicat que la prestació laboral a compte de la Sra. M.C.A ha estat invariablement la mateixa i que els propis arquitectes que integren el despatx professional de constant referència, han pogut aparèixer com a assalariats de la mercantil assenyalada i posteriorment aparèixer com autònoms o assegurats per compte de la Sra. M.M.S.R (supòsit aquest darrer de la Sra. M.T.).

En definitiva ens trobem davant d'una unitat productiva (despatx T) que s'ha mantingut invariable àdhuc quan la prestació es desenvolupava sota aixopluc de C.T,S.L., i en aquest context la prestació laboral a càrrec de la treballadora quan intervenia la modificació subjectiva del contracte de treball requeria sota l'imperi de l'art. 11 del Codi de Relacions Laborals que preveu:

“La transmissió, la cessió o el canvi de titularitat d'una empresa comporta la subrogació del nou empresari en la titularitat dels drets i les obligacions laborals amb els treballadors, que conserven les mateixes condicions de treball i antiguitat”.

En conseqüència, l'antiguitat en la relació laboral ha de fixar-se des del mes d'octubre del 1991 i també per aquest motiu el recurs ha de prosperar i la Sentència del Tribunal unipersonal del Batlle ha de ser revocada.

VI.- Altre extrem que ha de ser examinat rau en el salari de la Sra. M.C.A en el moment en que s'extingia definitivament la relació laboral.

La treballadora sustenta que el seu salari ascendia a 1.700.- € nets (1.450.- € + 250.- €) i en canvi la Sra. M.M.S.R afirma que el salari brut era exactament aquell que es cotitzava a la CASS .

La discrepància entre les parts apareix en relació a la suma de 250.- € nets al respecte de la qual la treballadora indica es tractaria d'un complement de salari que no era declarat a la CASS i la representació processal de la Sra. M.M.S.R considera que en alguna ocasió es podia tractar de gratificacions excepcionals que no formava però en cap cas part del salari. Afegia endemés que la mateixa realitzaria una prestació laboral per compte del Sr. B.C. que podria explicar que els ingressos que apareixien en el compte bancari de la demandant puguin aparentar determinada regularitat.

La resolució d'aquesta controvèrsia ha d'intervenir des del prisma que ofereix l'art. 76 del CRL que disposa:

“1. Es considera salari la remuneració que l'empresa lliura a la persona assalariada com a contraprestació dels seus serveis. També tenen la consideració de salari els complements, les primes, les gratificacions i les altres remuneracions en espècie, llevat de les liberalitats de l'empresa.

2. El salari global està integrat pel salari fix i el salari variable.

3. No tenen la consideració de salari les propines o gratificacions dels clients de l'empresa als treballadors. Tampoc no es consideren salari les dietes i les despeses de viatge”.

Si s'examina l'extracte de comptes de la demandant s'observa com en el període comprès entre els mesos de juliol de 2012 a juliol de 2015, sempre han existit dos ingressos: un primer per import de 1.450.- € i altre ingrés en efectiu, en general per la suma de 250.- € mensuals, amb el concepte de “nòmina”. És cert que per alguna mensualitat existeix un ingrés de 200.- € i per altres de 500.- € no obstant en els primers la demandant sustenta que

els 50.- € restants no els va ingressar per quant li feien falta i en la segona eventualitat es pagaven dues mensualitats de manera simultània. L'únic més pel qual únicament apareix un ingrés de 1450.- €, correspon al mes de juliol de 2013. En atenció a aquestes indicacions, la periodicitat en el pagament de l'esmentat import no pot ser discutida.

Pel que es refereix al seu origen dels ingressos pel període indicat en el paràgraf anterior, l'entitat bancària YY, SA ha certificat (folis 320 i ss) que en les ocasions en que la suma de 250.- € havia estat pagada per xec, el mateix provenia de comptes titularitat de la Sra. M.M.S.R (4/1/2013 - 250.- €; 2-5-2013 - 500.- €) o de la seva filla M.T. (5-5-2015 - 250.- € i 4-6-2015 - 250.- €). Remarcarem endemés que apareixen altres reintegraments del compte de la Sra. M.T. per import de 250.- € cadascun (els dies 6-8-2015, 2-4-2015, 4-2-2015, 1-8-2015 i 4-6-2014) que si es cohonesten amb les previsions del compte corrent de l'actora han estat degudament ingressats els dies següents (5-6-2014 – 250.- €; 5-8-2015 – 250.- €; 4-2-2015 – 250.- € ...). En tot cas, ressaltarem que aquest procedir ja era aquell que es seguia amb anterioritat quan la prestació laboral de la demandant es realitzava sota aixopluc de la mercantil C.T,S.L. (cfr. folis 320 i ss) en que es pot observar com la Sra. M.M.S.R lliurava dos xecs a la treballadora per imports de 1.400.- € i 250.- € mensuals.

Cap altre explicació que aquella que la part recurrent avança pot tenir l'ingrés regular de la suma de 250.- € mensuals que apareix en el compte de la demandant, especialment quan aquella activitat complementària que la Sra. M.C.A, en la testifical practicada pel Sr. B, aquest ha indicat que la contraprestació pactada s'aplicava al lloguer de l'apartament que ocupava, en el sentit que el seu preu era més moderat, circumstància aquesta que s'advera a través de l'extracte de comptes que aporta la part on apareix que la renda que paga ascendeix a 300.- €/ mes.

En aquesta eventualitat tot porta a considerar que el salari que la demandant percebia ascendia a la suma global mensual neta de 1.700.- € com ho invoca la part recurrent, de tal manera que també el recurs interposat al respecte d'aquesta circumstància ha de prosperar.

VII.- Quant a la indemnització, havers laborals i cotitzacions que es reclamen en la demanda aquestes ascendeixen a:

1.- Indemnització art. 98 CRL:

Salari dia: $1.700 : 30 = 56,67.- €$

Durada prestació laboral = 23,97 anys

Indemnització= $900 \times 56,67 = 51.003.- €$ (els 900 dies corresponen al topall màxim fixat per l'art. 98.1).

Seguint el raonament de la pròpia demandant ha de deduir-se d'aquesta suma la quantitat de 9.000.- € de tal manera que la indemnització ha de situar-se en els 42.003.- €.

2.- Havers laborals:

La reclamació que s'articula pretén que les vacances i salari pagat en la quitança es calculi amb funció del salari a concurrència de l'import de 1.700.- € nets. Aquesta pretensió haurà de prosperar a partir del moment en que la reclamació articulada s'ajusta a dret.

En conseqüència escaurà condemnar la Sra. M.M.S.R a satisfer altres 65,28.- € i 191,66.- € suplementaris en concepte de vacances i salari del mes d'agost respectivament.

3.- Cotització a la CASS:

Escau també condemnar la Sra. M.M.S.R a declarar prop de la CASS els imports que han estat fixats per la present Resolució i ha regularitzar les declaracions realitzades en relació al salari real de la treballadora amb base a 1.700.- € nets mensuals de conformitat amb la legislació aplicable a tal efecte.

VIII.- Els havers laborals establerts en la present hauran de ser augmentats dels interessos legals des de la data en que va intervenir la quitança laboral, i pel que es refereix a la indemnització des de la data de contesta a la demanda i fins el dia del seu total pagament de conformitat amb la regla “lite contestata usurae currunt”.

IX.- Seguint la doctrina d'aquesta Sala en matèria de costes, escau imposar a la Sra. M.M.S.R el pagament de les costes ocasionades en ambdues instàncies.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR el recurs d'apel·lació formulat per la Sra. M.C.A contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal Unipersonal del Batlle de data 18-4-2018, que revoquem disposant en el seu lloc, la íntegra estimació de la demanda tot i condemnant la Sra. M.M.S.R a satisfer a la primera la suma global neta de 42.259,94.- € més els interessos legals des de la data en que intervenia la quitança laboral, per la suma de 256,94.- € i des de la data de contesta a la demanda per la resta, a declarar, segons legislació d'aplicació, l'esmentat import prop de la CASS i a regularitzar el salari percebut prop

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

d'aquesta parapública en atenció a que la retribució real de la demandant era 250.- € mensuals nets superior al salari que es declarava; tot i imposant a la part recurrent el pagament de les costes judicials d'ambdues instàncies.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.